

RAF

(Fracció de l'Exèrcit Roig)

Una experiència de guerrilla urbana
a la República Federal Alemanya

Arnau Carné i Sala

16 / 06 / 2005

Relacions Internacionals a l'Època Contemporània
Les democràcies de l'Europa occidental des de 1945

Professor: Ferran Gallego

Universitat Autònoma de Barcelona

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ.....	3
TEXT (Introducció de Pedro Madrigal al llibre “Ulrike Meinhof, carta de una presa en la glería de la muerte y últimos escritos”).....	5
ALEMANYA, CONTEXT HISTÒRIC.....	9
LA RAF (FRACCIÓ DE L’EXÈRCIT ROIG).....	11
INFLUÈNCIES.....	11
ORGANITZACIÓ.....	12
AVANÇAR A TRAVÉS DE LA PRÀCTICA.....	13
LA NECESSITAT DE LA LLUITA ARMADA.....	14
LLUITA POLÍTICA-MILITAR.....	16
LA OFENSIVA DE 1977.....	17
FRONT ANTIIMPERIALISTA.....	18
REPRESSIÓ.....	19
PRESES.....	19
CONTROL POLICIAL I CRIMINALITZACIÓ.....	22
ABANDONAMENT DE LA LLUITA ARMADA.....	24
ALTRES GRUPS ARMATS.....	25
CONCLUSIONS.....	27
TEXT (Amor revolucionari).....	28
BIBLIOGRAFIA.....	31

INTRODUCCIÓ

El llibre a partir del qual ha modulats el treball (L'honor perdut de Katharina Blum) mostra la criminalització a que és sotmesa una noia que té contactes sentimentals amb un militant de la RAF. Però fa una defensa contra la criminalització a partir de la innocència en la vinculació directa amb la RAF. Sembla que es doni per suposat que la mateixa RAF sigui una banda criminal, i en cap moment explica perquè ha de cometre aquests 'crims'.

Segurament, l'element clau que transforma la RAF, davant la opinió pública, en una "banda criminal", és la violència contra el sistema. I també sembla que aquesta opinió pública s'hagi oblidat de com s'han anat establint els diversos sistemes en les nostres societats: feudalisme, democràcia burgesa, feixisme... S'han establert a través de la violència, mitjançant revolucions i guerres imperialistes, mitjançant la por i el control social, mitjançant cops d'estat i manipulacions informatives.

S'ha de tenir memòria, i veure la història no com un "souvenir" de la nostra societat, sinó com un element que ens ajuda a entendre el present i que és precís d'utilitzar si volem interpretar-lo i jutjar-lo.

L'anàlisi d'un conflicte polític es pot fer des de varies perspectives. Aquest treball pretén analitzar part del conflicte protagonitzat per la RAF des d'una visió de l'esquerra revolucionària. Més que explicar les seves accions, la voluntat és la d'arribar a comprendre-les.

La manca d'informació sobre la RAF escrita en llengua castellana (quasi inexistent en llengua catalana) dificulta la realització d'un treball més intens i limita els punts de vista.

He descartat automàticament totes les fonts on es mencionava la RAF o la "banda Baader-Meinhof" amb l'adjectiu "terrorista" en un sentit moral negatiu. El coneixement del moviment de protesta, amb la pertinent vessant armada, a l'estat espanyol i el seu tracte als grans mitjans d'informació m'ha ensenyat a desconfiar d'aquests i he après la multiplicitat de significats de paraules com "terrorisme", "pau", "democràcia" segons qui les digui.

M'he basat en el llibre "Capital monopolista y sociedad autoritaria" i en el llibre "Historia de Alemania" per a la contextualització del període històric d'on sorgeix la RAF a Alemanya.

El llibre "Lucha armada en Europa" i l'article "Historia de la RAF" de la pàgina web de La Haine m'han servit per a fer l'exposició sobre la trajectòria de la RAF.

El llibre "El moderno estado capitalista y la estrategia de la lucha armada", editat per la RAF, m'ha servit per analitzar-ne els seus objectius i comprendre la seva raó de ser.

Els llibres "L'altra cara d'Europa: Més de 100.000 presoners polítics (I part)" i "Ulrike Meinhof. Carta de una presa desde la galeria de la muerte" m'han ajudat a

comprendre la situació de repressió constant (el terrorisme d'estat) que va assetjar la RAF i el seu entorn durant la seva existència i fins i tot després de la seva dissolució.

El llibre “Fuimos tan terriblemente consecuentes...”, el qual conté el manifest de dissolució de la RAF, m'ha servit per comprendre el seu final i acabar de valorar la importància del paper que va assumir dins el que elles mateixes anomenaven “la metropolis capitalista”.

Finalment comentar que a nivell lingüístic he optat pel gènere femení a l'hora de referir-me als dos gèneres. Entenent que en tot moment parlo de persones, masculines o femenines.

INTRODUCCIÓN DE PEDRO MADRIGAL AL LIBRE “ULRIKE MEINHOF, CARTA DE UNA PRESA EN LA CÁRCEL DE LA MUERTE Y ÚLTIMOS ESCRITOS”.

“Lo que ha matado a Ulrike Meinhof ha sido la situación alemana: el extremismo de aquellos que declaran “extremista” a todo lo que, aunque sólo sea, saque a debate el tema de una transformación de las relaciones que aquí rigen.

No lo queremos olvidar. Es *nuestra propia* situación la que no queremos olvidar”. (De la oración fúnebre por Ulrike Meinhof de Klaus Wagenbach, el 15 de mayo de 1976).

Hoy podemos añadir –precisamente en el día de otros tres misteriosos “suicidios” en la tumba-cárcel de Stammheim- que esto es lo que ha matado también a Andreas Baader, Carl Raspe y Gudrun Ensslin. O antes, a Holger Meins.

Violencia enfrentada a contraviolencia, y ha vencido la más fuerte, la que cuenta con todo el aparato de un Estado de Derecho. No es que queramos defender a capa y espada la ideología de un grupo de unas cuantas personas lanzadas a la revolución armada. Incluso hombres como Mahler, uno de los fundadores de esta “Fracción del Ejército Rojo”, han revisado sus anteriores posiciones sobre la lucha armada en Europa Occidental. Ni queremos condenarla como si se tratase de un “sueño”, como algo carente de base real. La base es realísima, la misma que los clásicos del marxismo vieran (y que parecen olvidar los partidos “eurocomunistas”): el Estado es, esencialmente, algo violento.

¿Que por qué? Porque la violencia es una ley “natural”, queramos o no queramos admitirlo. Podemos hacer profesión de humanismo, creer en valores que den un poco de elevación a la vida; el hecho es que ésta, en su aspecto más elemental –y profundo- es violenta. Vivimos de la destrucción de otros seres. El Estado es violento, como todo ser vivo; teniendo, además, que rebasar la medida natural de violencia, para poder así *dominar* sobre las violencias individuales. Que se lea, si no, el *Leviathan* de Hobbes, o al mismo Nietzsche (Genealogía de la Moral, tratado II, epígrafe 3), o al Freud de *El malestar de la cultura*. Podemos renegar de la vida, por no concordar con la idea que durante siglos nos han ido metiendo sobre las instancias supremas –Ley, Moral, Dios- como garantías de lo justo, puro y grande. Pero ante los hechos tiene que declinar toda teoría. Y el Estado –democrático, civilizado, occidental- es violento; baste aludir a las dos guerras mundiales que llevamos en lo que va de siglo. La violencia a nivel general sigue adelante en nombre de una ley, de un dios, de una idea “grande” (recordemos todas las guerras religiosas, o la violencia del super-yo, autoritario y tirano, católico, o la prisión y muerte en nombre de la “justicia”).

No hablamos en términos metafísicos, sobre la maldad en sí de la naturaleza humana, o en términos religiosos, sobre la caída de un estado de inocencia primitiva, sino de un *hecho* histórico, constatable en todos los tiempos. Desde un punto de vista político de izquierdas (no táctico al modo actual, dados los análisis

que hoy hacen nuestros partidos comunistas tradicionales) podríamos decir lo siguiente: ya que el Estado es encarnación de la supra-violencia, de lo que se trata es de que dicho Estado represente de verdad a la mayoría asalariada; que sea dictadura, pero “dictadura del proletariado”, dictadura revolucionaria. Y en este punto son sumamente realistas los análisis de grupos como la RAF. Y no es poco lo que han hecho si han probado con su vida y su muerte –prematura- esa evidencia tan encubierta de adornos democráticos e ideas humanistas: la violencia del Estado. Hasta el aniquilamiento propio (U. Meinhof alude, en su celda, a la *Colonia penitenciaria* de Kafka); un aniquilamiento psíquico, primero, naturalmente, como corresponde a un Estado que respeta la integridad física de sus ciudadanos, y luego, también físico, brutal.

En un tema así es fácil caer en un panfletismo sentimental, o en un antialemanismo. Sería un expediente muy a mano, evocando, como siempre, lo sucedido con el nazismo, etcétera, y concluyendo de todo esto que es el pueblo alemán el que es así. Sería encubrir, más que desenmascarar el carácter real del Estado, que seguirá siendo siempre el mismo; si acaso será de otra manera cuando desaparezca el origen de estas tensiones violentas, el antagonismo de los que explotan y de los que son explotados, cuando se logre realizar –si se logra alguna vez- la utopía concreta de una sociedad sin clases que viven machacándose entre sí. Se trata, ahora, de desenmascarar a un Estado, en este caso el alemán, pero podría ser igualmente el francés, o el inglés, o el americano, etcétera, un Estado fundado en el Derecho y “elegido” por los ciudadanos. Un Estado –no se olvide- montado bajo la égida de los Aliados; siguiendo, en su burocratismo, en su administración, en su aparato represivo, por la vía que dio origen a la gran Alemania: el prusianismo. Prusianismo de los tiempos de Federico II, o de la época guillermina, o de la República de Weimar –con otro escaparate- y, por último, el de la era nacionalsocialista. Siguen las viejas estructuras autoritarias y militaristas, pero más difíciles de descubrir, detrás de un verbalismo socialdemócrata que, en principio, es negación de su antecesor nacionalsocialista. Pero negación de aquello en cuanto *fenómeno* histórico, no negación de lo que le sustentaba, el capital...

No querría yo hacer un mito de este pequeño grupo de revolucionarios. Esto ya lo ha hecho el sistema, si bien como mito demoníaco, a base de éstos sus hijos rebeldes. Lo que quiero ver en ellos es precisamente que son hijos legítimos de este sistema, sus hijos rabiosos, pero legítimos, llevando en sus personas todas las huellas de la brutalidad de un padre que se ha cebado en ellos. Querría ver su *aislamiento*, terrible, inhumano, en libertad y en prisión.

Son unos cuantos marginados sociales, solos, luchando contra la sociedad sin encontrar solidaridad en los otros grupos alemanes. Solos en su época, muy corta –de 1970 a 1972- de actividad guerrillera, solos en la “galería de la muerte” de la prisión de Stuttgart. El grupo fue creado a raíz de la liberación del *prisionero* Baader, el 14 de mayo de 1970, y en 1972 el núcleo del mismo vuelve a prisión. Lo que hacen, en esta su situación, es tratar, en la praxis, el tema de la *liberación*. Así lo dice Ulrike Meinhof, refiriéndose a la liberación de Baader: “Esta acción fue ejemplar porque en la lucha antiimperialista es de esto de lo que se trata: de la liberación de prisioneros”. Piénsese en los estudios de Foucault sobre las prisiones, en los que la violencia “punitiva” del aparato de Estado cae

con todo su primitivismo y elementalidad. En alemán poder estatal se llama "staatliche Gewalt" término (Gewalt) que significa *violencia*, expresando así, con toda la lógica y profundidad de este idioma, la esencia de dicho poder.

Un intento desesperado de liberación de los súbditos alemanes, *abstrayendo* –con una abstracción buena- de las necesidades concretas de esta población alemana; la cual vive, según anota Ulrike M., "de espaldas a sí misma y a su historia, esta población de la República Federal Alemana, desinformada, inculta, desorientada; indecisa entre qué marca de detergentes comprar, "Pril" o "Sunil", al tanto sobre "Alete", alimento para sus niños, y sobre las marcas de cocinas, pero no sobre el pacto de no intervención o la zona libre de armamento nuclear. Que sabe demasiado poco sobre sí misma como para poder enenderse a sí misma (...), però que está inmejorablemente informada sobre los sentimientos que pueda tener una ex emperatriz persa...".

La RAF nace bajo el signo de oposición y de rabia que despierta el genocidio del Vietnam, queriendo despertar así a la población de la metrópoli a base de acciones guerrilleras (bombas en el cuartel yanqui de Frankfurt y Heidelberg). No quieren sino ser entendidos por el pueblo "como lo que son: la praxis, la causa que brota, de una forma lógica y dialéctica, del conjunto de relaciones establecidas" (U. Meinhof). ¿Cómo se puede politizar a un pueblo tan manipulado que se cree casi cada ciudadano "normal" un policía, "una parte de las mismas instituciones represivas, identificándose con ellas"? (del *Moderno Estado capitalista y la estrategia de la lucha armada*). "Las bombas que arrojamamos contra el sistema represivo las arrojamamos también contra la conciencia de las masas", escriben en ese documento colectivo a que aludimos. No cabe duda que la gente identifica al grupo con su actuación. Y si bien la mayoría de la población no entiende el sentido de esta praxis, lo cierto es que es un *hecho* que esta praxis está ahí, y con más importancia de lo que parece. Esto es, al menos, lo que ha pensado el Estado, al excederse en la represión, una represión sin límites, como si se tratara de una guerra civil; cambiando al respecto hasta su legislación jurídica, creando más cuerpos policiales especiales, secuestrando en seguida libros como aquel que citamos arriba, aparecido en 1971 (y condenando a su editor, Wagenbach, a nueve meses de prisión). ¿No será que este grupito de revolucionarios fanáticos ha dado, con su análisis y práctica, en el clavo de algo fundamental para el sistema, con su teorización "en la lucha y mediante la lucha"?

El grupo actuó fuera de la prisión unos dos años, por lo que se refiere al núcleo del mismo. Y luego, la prisión, el total aislamiento. Lo que significa: reflexión sobre este fenómeno, como lo dice tan patéticamente Ulrike Meinhof en sus *Últimos textos*: "En lo que nosotros más pensamos aquí (...) es en cómo poder transmitir las experiencias, en parte terribles, hechas en el aislamiento, que se pueden resumir en los conceptos traición, capitulación, autodestrucción, despolitización; de manera que no tengáis que volverlas a hacer vosotros mismos".

¿Por qué ha tenido tanto miedo el sistema de este grupo, pequeño y en *prisión*?
¿Por su afirmación, en la lucha, de que "vida y subjetividad sólo son posibles en una lucha armada anticapitalista"?

Pues esto es precisamente algo fundamental en la política de la “Fracción del Ejército Rojo”. La dialéctica entre grupo e individuo, objetividad y subjetividad, socialización y personalización, concreción y transcendencia, dureza y ternura. Sí, también ternura, humanidad. Así nos lo dice Raspe en la introducción, refiriéndose a las relaciones entre Andreas Baader y Ulrike Meinhof: “Durante todo el tiempo que llevo conociendo las relaciones entre Ulrike y Andreas –y van ya siete años-, su distintivo ha sido la intensidad y la ternura, la sensibilidad y la exactitud”. Es una de las cosas que más impresiona en estos *Últimos Textos* que traducimos. Lo asociado que va toda la carga subjetiva a la tarea político-militar del grupo, la “fuerza de la subjetividad”, como dice una vez Ulrike, “la fatiga del espíritu, que es física”.

Es de lo concreto de donde parte el grupo, y es a algo concreto a donde apunta; de la “situación real”, “de experiencias *reales*, las suyas propias y las del pueblo”, no de la conciencia acutal del proletariado en un país superindustrializado como es la República Federal Alemana; de la situación real, “de alienación, del estado de excepción, político y existencial, en que se obliga a vivir al pueblo, atezado por el imperialismo, la culutra consumista, los medios de información, los aparatos de control...” Todo es “natural” para ellos; nada de místicas, nada de ideologías, nada de indignaciones verbales, de gritos (“Tu grito, en la Psiquiatría, es algo que mistifica el aislamiento”). Sino “resistencia”, ante una “realidad que pide resistencia”, como escribe Ulrike a Hanna Krabbe. “Si no, te haces polvo, en tu aislamiento total, al oponer a una represión material, restallante como látigo, ideología, mera ideología, en vez de la fatiga del espíritu, que es física”.

Los *Últimos Textos* de Ulrike Meinhof fueron recogidos y publicados por el Comité de Defensa de Presos Políticos. El estilo es directísimo, penetrante, brutal; el clima, de soledad total, de aislamiento, en una situación en que –según las mismas palabras de Ulrike- se tiene “la sensación de que a uno se le mea el alma del cuerpo”, “de que a uno se le van quitando a picotazos las asociaciones”, “en que no hay manera de controlar ya más la construcción de la oración, la gramática, la sintaxis”.

Es un escrito de carácter fragmentario, quebrado, pero *total*, en su aliento político y humano.

¿Es que el Estado tenía miedo de esta mujer “libre del miedo”, “desconcertada ante el aislamiento, aturdida por el sadismo con que es llevado a cabo, la totalidad que representa la voluntad de aniquilar de los encargados de la seguridad... aturdida por lo cortante del antagonismo en que nos hemos puesto con nuestra lucha...?”

¿O de lo que dijera Gudrun Ennslin, en el proceso de Stammheim? En esots términos: “No es objeto de consideración el derecho que se pueda tener a la resistencia en la República Federal de Alemania –no se trata aquí de “derechos”-, sino que esto es lo que expresa la política de la Fracción del Ejército Rojo; la conciencia de *tener* que resistir, en la República Federal de Alemania”.

Octubre de 1977 - Pedro Madrigal.

ALEMANYA, CONTEXT HISTÒRIC

Alemanya fou l'escenari, fins els anys '30 del segle XX, d'importantes lluites i manifestacions obreres, del partit comunista més important de tot el món, havia produït grans pensadores marxistes i havia estat protagonista fins i tot d'aixecaments insurreccionals com el de gener de 1919 a Berlin o el de Hamburg al 1923, enmig d'una agitació prerevolucionària en tota Alemanya.

L'experiència del nazisme amb l'aniquilament de les organitzacions revolucionàries, i la derrota d'aquest en mans d'unes forces aliades que s'encarregaren, a més, de destruir ràpidament els reductes de resistència interna que existien, van deixar l'esquerra amb un buit de tradició revolucionària en el passat recent.

Després de la 2a Guerra Mundial, al 1945, Alemanya estava en ruïnes. Durant les quatre dècades següents van sorgir dues Alemanyes diferents: A l'Est, la República Democràtica Alemana (RDA), que va demostrar ser, des del punt de vista econòmic, l'estat més productiu del bloc comunista. I a l'Oest, la República Federal d'Alemanya (RFA), una democràcia capitalista políticament estable i econòmicament pròspera.

Mentre que a l'Est, a la RDA, es va nacionalitzar la gran indústria, mineria i banca i es va expropiar i redistribuir la terra agrària amb la justificació que havia estat el capitalisme dels monopolis, com a sistema socio-econòmic, el que havia donat origen al nazisme, a la RFA la desnazificació fou un procés burocràticament inacabable i relativament ineficaç (antics alts càrrecs del nazisme mantenien llocs de poder en l'Estat).

A nivell polític, a la RFA es van fundar o refundar els principals partits de la postguerra: el Partit Socialdemòcrata (SPD), la Unió Cristianodemòcrata (CDU) i el Partit Liberaldemòcrata (FDP).

El CDU va pujar al poder a les eleccions de 1949, donant nom al concepte polític de "democràcia presidencialista".

El 1955 venç l'Estatut d'Ocupació i la RFA recupera la plena sobirania. És nomenat membre de ple dret a la OTAN. Hi ha una recuperació econòmica i els antics nazis s'integren amb relativa facilitat a l'Alemanya conservadora dels anys '50, caracteritzada en plena guerra freda per la ideologia anticomunista i els èxits materials. Cal destacar que al 1956 és prohibit el Partit Comunista (KPD) i no torna a ser "autoritzat" fins al 1960, després d'haver estat reformat.

La progressiva dretanització del sistema polític alemany té un punt de referència en el projecte de lleis d'emergència que al gener de 1960 és elaborat per Gerhard Schröder, ministre democristià de l'Interior.

Una recessió econòmica als anys 1965 i 1966 fa precipitar la caiguda del govern d'Eshard i el CDU forma nou govern amb coalició amb l'SPD, que passa de ser un punt de referència per a amplis sectors de l'esquerra a col·laborar amb la democràcia cristiana.

De fet, l'SPD, des de la derrota electoral de 1957, ja abandona la retòrica marxista i ofereix un govern moderat de capitalisme amb rostre humà.

Aquest govern deixa clara la falta d'una oposició real al Parlament i es desperta la necessitat d'una "oposició extraparlamentària", neix un moviment de protesta antiautoritari, extraparlamentari, que cada cop més es defineix com a contestació global del sistema dominant, amb el sector estudiantil com a una de les principals avantguardes, on es destaca en les mobilitzacions dels anys 1967 i 1968.

Pren força el lema de "o s'està decidit a lluitar contra el sistema, o una es converteix necessàriament en una reaccionària".

Després d'aquests dos anys d'agitació política, el 1969, l'SPD, aquest cop amb coalició amb el FDP, es converteix en el partit majoritari al govern. Aquesta coalició està al govern de 1969 fins al 1982, quan una "moció de censura" del FDP per traspasar les seves lleialtats parlamentàries al CDU permet a Helmut Kohl, del CDU, convertir-se en canceller.

A començaments dels anys setanta sectors de l'esquerra alemanya impulsaran diverses organitzacions que practiquin la lluita armada enmig d'un clima repressiu basat en el "Decret sobre els radicals" de 1972, on es prohibeix donar feina a l'administració pública als individus amb punts de vista, activitats o afiliacions hostils a la constitució, i es "progressa" en les tècniques de vigilància policial, visualitzant la repressió desmesurada.

En línies generals podríem dir que a partir d'un accelerat procés de concentració econòmica, i dirigit per interessos de poder dels grans monopolis, la societat de la RFA s'ha anat orientant en forma d'estructura empresarial, fortament autoritària.

El sistema de corporativisme de la RFA s'adaptarà a les necessitats del empresaris molt millor que a la República de Weimar.

Segons paraules de Gerard Schröder, *"A la RFA el gran capital i el govern estan establint l'anomenada 'societat integrada', en la que tots els interessos hauran de subordinar-se als interessos prioritars del gran capital"*.

LA RAF (FRACCIÓ DE L'EXÈRCIT ROIG)

“La que està realment indignada, és a dir, que se sent afectada i posada en moviment, no crida, sinó que es posa a reflexionar de com actuar”
(Ulrike Meinhof)

La RAF va ser fundada l'any 1970, quan es plantejava en els moviments obrer i estudiantil la necessitat de la lluita armada com a estratègia revolucionària per vèncer el sistema capitalista-imperialista.

La seva aparició pública es produeix el 14 de maig de 1970, amb l'alliberament d'Andreas Baader, empresonat un mes abans sota l'acusació d'haver incendiat uns grans magatzems l'abril de 1968. Cap a finals de 1970, durant el primer any de la seva existència, havien realitzat 117 accions. Al 1971 protagonitzaran 10 enfrontaments armats amb la policia, col·locaran 29 bombes i ocasionaran 40 incendis.

Plantejava formar una resposta armada dins del cor de la bèstia, és a dir, lluitar en un Estat del “primer món” perquè l'imperialisme no pogués comptar amb un territori, encara que fos propi, sense resistència per organitzar la explotació i l'extermini del pobles del “tercer món”. Aquest plantejament internacionalista anava molt lligat a un anàlisi de les classes oprimides dins de l'Alemanya Occidental.

La RAF realitzava atemptats contra instal·lacions i casernes dels Estats Units i de la OTAN, com a pilars màxims i militars del sistema internacional explotador, i contra representants polítics i militars de l'imperialisme.

D'altres accions destacades foren l'intercanvi de preses per hostatges com a forma d'alliberar militants detingudes, la presa de l'ambaixada d'Alemanya a Estocolm, el segrest d'antics nazis, la col·laboració amb grups armats palestins (FPLP)...

INFLUÈNCIES

Cal tenir present que el naixement de la RAF, a principis dels anys '70, coincideix amb un panorama polític mundial on la lluita guerrillera té una importància de primer ordre. L'experiència de la revolució cubana havia obert tot un seguit d'esperances pels moviments d'alliberament, que es van anar estenent per tot Amèrica del Sud. D'aquests, la RAF es fixarà concretament amb els Tupamaros de l'Uruguay, una guerrilla que també compta amb experiència urbana.

A Amèrica del Nord, als Estats Units, els Panteres Negres mostren com les explotades del centre de l'imperi també tenen opcions de lluita, i es converteixen en una seria amenaça pel govern dels Estats Units.

I a l'altre banda del món, ens trobem amb la guerra del Vietnam. On les guerrilles comunistes afronten una invasió nord-americana amb un alt cost però amb una victòria que posa en dubte la invulnerabilitat de l'imperialisme. A més,

paral·lelament neix un moviment mundial contra l'agressió americana que s'estén dins de les metròpolis dels imperis, protagonitzat bàsicament per la joventut.

Totes aquestes mostres de lluita guerrillera, juntament amb la visió que deixa el cop d'estat a Xile (la impossibilitat d'una via pacífica cap al Socialisme) són les que donen empenta i confiança a la RAF, entenent que si bé a Alemanya no es podrà fer la revolució de seguida, si que tenen el deure de contribuir a expandir un moviment revolucionari victoriós en altres parts del món.

ORGANITZACIÓ

La RAF entén el proletariat, subjecte revolucionari per excel·lència de la teoria marxista, com a totes les capes socials privades de tota forma de propietat capitalista, i que la seva reproducció es realitza mitjançant la venda de la seva pròpia força de treball. I veu en l'avantguarda *"aquell grup en que en el seu comportament i accions s'hi orienten les masses revolucionàries"*, així *"aquesta avantguarda no frena la iniciativa de les masses, al contrari, la fomenta i desenvolupa"*.

I analitza que en aquest moment, els portadors de la consciència revolucionària no són les clàssiques organitzacions de treballadores (veuen els grans sindicats com a profundament reformistes), sinó més aviat els sectors revolucionaris de l'estudiantat. Cal tenir en compte que la RAF neix poc després de l'experiència del maig del '68.

La RAF és un projecte col·lectiu, que busca l'alliberament de l'alineació de forma col·lectiva. Ulrike Meinhof ho definia clarament: *"Col·lectivitat com a procés significa lluitar juntes"*. Així, tot i que hi ha figures que han destacat més que d'altres, potser per la seva importància degut a la capacitat d'anàlisi i de direcció o potser degut a una voluntat de personificar líders per restar-li importància al grup (un exemple seria el nomenament de la RAF com a 'banda Baader-Meinhof'), la importància continua residint en el grup i en les seves assemblees.

"La guerrilla és una organització de quadres... la finalitat del seu procés d'aprenentatge col·lectiu és la igualtat de totes les combatents, la col·lectivització de cada un dels seus membres, la seva capacitat per l'anàlisi, la praxis, l'autonomia, i la capacitat per organitzar per si mateixes un nucli armat i de mantenir sempre obert el procés d'aprenentatge col·lectiu". (Declaració de les preses de la RAF, gener de 1976).

Ulrike, en una carta des de la presó expressa el seu punt de vista sobre la teoria dels 'dirigents' del fiscal general Buback. Teoria que pretenia mostrar les 'diferències' en el grup per debilitar-lo.

"Lo col·lectiu és el grup, que pensa, sent i actua com a grup. [...] La línia sorgeix d'un procés de discussió, partint de l'experiència i el saber de totes; d'aquesta manera és fixada col·lectivament, passant a ser després, obligatòria per a totes."

[...] La seva execució demana una disciplina absoluta, donant-se simultàniament una independència absoluta, és a dir, autonomia en la orientació i força de decisió en tota situació que es doni, en les circumstàncies que siguin. [...] El que unifica en tot moment a la guerrilla és la voluntat, present en totes i cada una de les seves membres, de dirigir la lluita..."

Ulrike si que veu, per exemple, en el cas d'Andreas Baader, una figura de dirigent. Però la percep d'una forma diferent: *"Ell té la funció de dirigent en la RAF perquè era des del principi el que la guerrilla més necessita: voluntat, consciència de l'objectiu a aconseguir, caràcter resolt, col·lectivitat..."*.

"Si diem que la línia es desenvolupa en base del procés de la praxis i de l'anàlisi dels seus condicionaments, experiències i anticipació, aleshores la direcció és aquella que hi veu més lluny i tingui la major sensibilitat i força per coordinar el procés col·lectiu, que la seva fi sigui la independència i autonomia de cada una en particular i -en llenguatge militar-, de cada combatent. Tal procés no és organitzable de forma autoritària". (El modern estat capitalista i la estratègia de la lluita armada).

AVANÇAR A TRAVÉS DE LA PRÀCTICA

La RAF es caracteritza per tenir en un primer pla en tot moment la pràctica. No vol convertir-se en una organització que s'estanqui en debats teòrics. Això no vol dir que no doni importància a la teoria, al contrari, en els seus escrits s'hi observa una àmplia mostra de teoria revolucionària, des d'arguments extrets d'autors clàssics com Mao, Ho chi minh o Lenin, com argumentacions realitzades per elles mateixes. Però entén que aquesta teoria revolucionària es va desenvolupant paral·lelament a la pràctica de la lluita. I que precisament ha de servir per això, per orientar la pràctica.

En un dels seus primers documents (El modern estat capitalista i l'estratègia de la lluita armada) expressen: *"La teoria revolucionària no és una ocupació acadèmica, no és solament una explicació del context social, sinó que és, davant de tot, un ensenyament de l'actuar revolucionari"*.

Si bé els seus anàlisis es basen en clàssics del marxisme, també tenen clar la seva aplicació en la societat on viuen, i que el seu acostament amb les 'masses' vindrà molt condicionat amb les sortides viables que es puguin oferir al sistema d'exploació.

"Qui avui es presenti davant d'elles, explicant a la proletària amb el 'Treball assalariat i Capital' a la mà que ella és explotada i oprimida, sense mostrar-li a la pràctica un camí per sortir de tota aquesta merda, el que es guanyarà aquesta companya -sols és qüestió de temps- serà una patada de la proletària, i amb raó. [...] La consciència de la necessitat d'una transformació de les relacions socials no és més que un element de la consciència revolucionària; per convertir-se en força explosiva històrica s'hi ha d'afegir-s'hi el convenciment de la possibilitat d'una tal transformació revolucionària".

LA NECESSITAT DE LA LLUITA ARMADA.

Quines son les raons que porten a la RAF a optar per la via armada?

En aquest aspecte hi ha dues qüestions que cal tenir en compte. La primera és la mentalitat de les seves militants. Una capacitat d'anàlisi de la societat que els porta a comprendre la crisi de valors que envolta el model d'explotació tan de les pròpies treballadores d'Alemanya com de les dels països del "Tercer Món" i una actitud conseqüent, compromesa en una lluita que els ha d'aportar sortides radicals. I la segona és la necessitat d'aquest mètode de lluita, entès a través de la història dels moviments revolucionaris del món.

Ulrike Meinhof descriu molt bé el sorgiment de la guerrilla urbana des d'una òptica de rebuig i de rebel·lió contra el model neoliberal establert a Alemanya, per la recerca d'uns ideals d'alliberament.

"La guerrilla sorgeix sempre del no-res i la primera fase de la seva construcció és la més difícil; no sols aquí ha passat així, sinó també a Brasil, Uruguai, Cuba, no sent diferent pel Che a Bolívia. Doncs el procedir de la classe burgesa, prostituïda per l'imperialisme, o de la proletària, colonitzada pel mateix, no subministra res del que es necessitaria per aquesta lluita. S'és un grup de companyes que s'ha decidit a actuar, a abandonar el terreny d'inactivitat, del radicalisme verbal, de les discussions estratègiques, cada cop més buides, un grup resolt a lluitar. Però encara falta tot... no sols mitjans. És ara quan surt a la llum quina classe de persona és una; l'individu de les metròpolis, procedent d'una xarxa de putrefacció, de connexions vitals falses, alienades, letals... fàbrica, escriptori, escola, universitat, grups revisionistes, ensenyament, treballs eventuais. S'evidencien les conseqüències d'una separació entre vida privada i professional, la divisió del treball intel·lectual i manual, de la eterna minoria d'edat en processos de producció organitzats jeràrquicament; ressaltat tota la deformació psíquica típica d'una societat de mercaderies, d'una societat de metròpoli, podrida i estancada.

Però tot això ho som nosaltres, d'aquí venim; cries sortides dels processos, aniquiladors i destructius, d'una societat metropolitana, de la guerra de totes contra totes, de la lluita competitiva de totes contra totes, del sistema en el qual domina la llei de la por i la pressió a rendir, del una-a-costa-de-les-altres, de la dissociació del poble en homes i dones, joves i vells, sans i malalts, estrangers i alemanys, i de la lluita pel prestigi. D'aquí, d'aquí és d'on venim nosaltres: de l'aïllament dels blocs de cases, dels blocs de ciment dels suburbis, de les cel·les de les presons, dels asils, de les galeries de càstig, del rentat de cervell operat pels mitjans d'informació, el consum, els càstigs corporals, la ideologia de la no-violència; de la depressió, de la malaltia, del desclassament, del rebaixament en que està la persona, tota persona explotada en l'imperialisme. Fins que hem comprès la misèria de cada una de nosaltres com una necessitat d'alliberament de l'imperialisme, com a necessitat de lluitar contra el mateix, fins que hem après que amb l'aniquilació d'aquest sistema no hi ha res a perdre, mentre que amb la lluita armada està tot per guanyar: l'alliberament col·lectiu, vida, humanitat, identitat; que la causa del poble, de les masses, de la treballadora en cadena,

dels 'lumpen', de les preses, de les aprenents, de les capes més baixes de la població, així com la dels moviments d'alliberació del Tercer Món, és la nostra causa. La nostra causa: lluita armada, antiimperialista, com a causa de les masses, i viceversa... si bé això sols es convertirà en realitat mitjançant un llarg procés de desenvolupament en la ofensiva político-militar de la guerrilla, de desencadenament d'una guerra del poble”.

D'altra banda, la RAF parteix d'una premissa bàsica de l'anàlisi de la lluita de classes: *“Mai una classe posseïdora ha renunciat voluntàriament als seus privilegis, a la seva propietat dels mitjans de producció”.*

I ho exemplifiquen amb fets recents com la liquidació massiva del mateix estat de dret burgès i de la democràcia parlamentària al llarg del segle XX, que mostren com el capital no dubta en trencar tot compromís social per passar acte seguit a formes obertament violentes en el seu exercici del poder, sempre que estigui en joc la seva existència com a classe.

Però tampoc ho veu com una cosa a tenir-ne por. Ho veu més com un aspecte a tenir en compte i que cal afrontar inevitablement.

“El feixisme és un gran mal, el major dels mals capitalistes. Però la por al feixisme ja és part integrant del domini del mateix. El proletariat no l'ha de témer, sinó que l'ha de combatre, ha de preparar-se a sí mateix per aquesta lluita”.

I sostenen que la incapacitat d'utilitzar la violència es transforma en impotència contra el feixisme. Així doncs *“Mobilitzar les masses en una acció de signe anticapitalista sense desenvolupar simultàniament les condicions que facin possible una victoriosa resistència militar davant el feixisme, és com portar a la guerra als propis soldats sense fusell”.*

A partir d'aquí entenen que la lluita armada, inevitablement, serà la forma més alta de la lluita de classes. I fent ús dels clàssics marxistes, recorren a la cita de Mao: *“La tasca fonamental de la revolució, la seva forma més alta, és la presa armada del poder, és la solució del problema mitjançant la guerra. Aquest principi revolucionari del marxisme-leninisme és de validesa general; val tant per a Xina com per a l'estranger”.*

Conseqüentment, veuen la lluita i la viuen com una guerra. Amb la intenció d'esgotar les forces de l'enemic, tan pel que fa a l'aspecte moral com al militar. D'aquí el nom de guerrilla urbana. Actuen com una guerrilla, i ho fan enmig de la ciutat, de la metròpolis.

Les membres de la RAF tenen clar que viuen dins una societat molt marcada per la moral capitalista i autoritària i que és una minoria la que es planteja un canvi radical en les estructures del sistema. Tot i així, tal com apunten al document *“El modern estat capitalista i la estratègia de la lluita armada”* *“No cal esperar a l'aprovació de les masses per a començar a actuar, aquesta només s'aconsegueix a través de la lluita”.* I citant a Rosa de Luxemburg expressen: *“La conquesta del poder és el punt final d'un procés del qual el primer pressupòsit*

serà la lluita revolucionària d'una minoria, i el segon la consecució, a través de la lluita, d'una majoria”.

A més, entenen que la guerrilla urbana parteix del principi de que quan les condicions estiguin madures serà massa tard per pensar en la lluita armada. Per això es reclama que la preparació de la violència estigui present en tota discussió estratègica.

Adoptant les ensenyances sobre guerra de guerrilles de Mao com una guia, entenen que el principi més important de la guerrilla consisteix en que les unitats de combatents trobin recolzament en el poble, desenvolupen la seva acció adaptant-se a la realitat de la gran ciutat amb un programa d'acció política i militar.

LLUITA POLÍTICA-MILITAR

La RAF neix amb el plantejament de que en aquell moment, la política revolucionària ha de ser a la vegada política i militar. I en la seva primera fase entén que la lluita armada ha d'anar íntimament lligada a les lluites socials i buscar la seva legitimació davant les masses a través d'una pràctica que vagi lligada als problemes i aspiracions d'aquesta.

Les seves accions pretenen que adquireixin un caràcter exemplar. Busquen trencar amb el conformisme i la resignació de les masses i desacostumar a obeir la legislació burgesa.

“Mitjançant accions apropiades, la guerrilla ha de deixar molt clar que els seus atacs es dirigeixen, per principi, contra totes les institucions de l'enemic de classe [...] Deixar molt clar que la guerra es portarà fins als barris residencials dels senyors”.

La RAF analitza la culpabilitat de les persones concretes que donen ales al sistema d'explotació capitalista formant part dels seus òrgans. I també analitza les hipotètiques acusacions de “terror individual” que se li podrien fer dins del moviment obrer per aquest tipus de resolucions.

“La guerrilla no deixarà en pau als benemèrits socials que aterroritzen a la joventut proletària amb els seus internats ‘educatius’; no deixarà tranquils als mestres que sostenen el funcionament de la fàbrica formativa, autoritària i enemiga del poble, de les escoles; no deixarà descansar a gust als jutges que concedeixen als propietaris de cases el dret a lloguers usurers i al desallotjament dels seus inquilins i que confirmen els acomiadaments d'obriers; no s'oblidarà dels fiscals que acusin a les proletàries perquè han pres de nou una part d'allò que anteriorment els havia pres el capital”.

No entenen aquest aspecte de la lluita com aquell “terror individual” criticat en el seu moment per Lenin. Ja que consideren la crítica del “terror individual” com aquella que va dirigida contra la combatent aïllada de les masses i de les organitzacions revolucionàries del proletariat, no pas com aquell que va dirigit en contra d'individus.

Defensen el “terror revolucionari” com aquell que apunta exclusivament als exponents del sistema d’exploració vigent i als funcionaris de l’aparell de repressió, als caps civils i militars i cabdills de la contrarevolució. I citant al mateix Lenin exposen: *“Tan de bo aquesta incipient fusió del terrorisme revolucionari i del moviment de masses creixi i s’ompli, tan de bo les masses entrin en liza aviat previstos de mètodes combatius terroristes!”*.

En un primer moment també està convençuda de la impossibilitat per part de l’estat de mantenir el seu ordre permanentment amb el control o protecció de totes les persones: *“Així com l’estat no està en condicions de posar darrere de cada obrera un policia, tampoc està en condicions de protegir a cada capitalista, a cada funcionari del govern, a cada jutge, a cada oficial, destinant a cada un d’ells un centinella armat”*.

La RAF creu en l’evolució de la guerrilla, en el seu desenvolupament. La considera com un procés que ha de crear vincles entre la guerrilla i les lluites econòmiques i polítiques de les masses. I pensa que a través dels seus actes s’anirà engrandint: *“Suposant que els escamots sorgits en la primera fase segueixin una política justa, les masses comprendran ràpidament el paper de l’acció armada com a mitjà eficaç d’assegurar els seus interessos. Aquesta consciència es desenvolupa únicament en el transcurs de la lluita i a través de la lluita. En la mesura en que es vagi generalitzant la comprensió de la necessitat de la lluita armada, s’aniran formant cada cop més cèl·lules militars”*.

La combinació de la lluita legal i la clandestina fou un debat que es va tenir dins la RAF, solucionat després de les caigudes de les membres legals, amb la clandestinització del moviment. Fet que va dificultar el contacte de la organització amb els moviments socials.

“La nostra concepció original de la organització implicava l’articulació de la guerrilla urbana i el treball de base. Volíem que cada una de nosaltres treballés als barris i fàbriques, en els grups socialistes ja existents, influencies la discussió, recollís experiències i aprengué. Però va resultar impossible. El control de la policia política sobre aquests grups, de les seves reunions, cites, discussions, és tan ampli que es feia impossible participar-hi sense ser fixada”.

LA OFENSIVA DE 1977

Al 1977 la RAF va posar en qüestió el poder. Comença un intent radical i decisiu d’aconseguir una posició ofensiva contra el poder per part de l’esquerra revolucionària.

Aquest any la RAF executa el fiscal de l’Estat Bubak i el seu guardaespalles; el banquer Ponto i segresten a Schleyer, matant en l’acció als seus tres guardaespalles i al conductor.

Schleyer, membre de les SS durant el règim nazi, havia recuperat, com molts altres nazis de tots els estrats socials, el seu càrrec i els seus honors. Segons

Stefan Wisniewski, antic membre de la RAF, “Schleyer participava en l’entramat dels nazis i del Capital per la construcció d’un espai econòmic europeu sota supremacia alemana. Els nazis volien una Europa en la que no hi hagués ni lluites entre treballadores i Capital ni molt menys resistència contra el seu sistema. Volien suprimir la lluita de classes, intentant implicar a les alemanes o a les persones que fossin ‘germanitzables’ i servissin com a treballadores en la ‘comunitat del poble’. A les demés les esclavitzaven fent-les fer treballs forçats o les exterminaven sistemàticament en els camps de concentració.

Amb l’alliberament del feixisme nazi i el final de l’extermini industrial d’essers humans pels nazis no va arribar l’alliberament del capitalisme. Schleyer va continuar treballant, després del 45, per la consecució dels mateixos objectius econòmics, però de forma més modernitzada. Amb el model socialdemòcrata dels anys setanta va arribar un impuls modernitzador. Com a dirigent de la indústria, Schleyer va continuar treballant en la creació d’un sistema per la contenció de la resistència social contra les condicions del Capital –per exemple els acomiadaments-.”

Tracten de canviar l’alliberament de Schleyer per l’alliberament d’onze preses polítiques de la RAF. Mentre dura el segrest, un escamot palestí s’apodera d’un avió alemany, desviant-lo a Mogadiscio i reclama la posada en llibertat de les mateixes preses alemanes i de dues palestines. Però un escamot d’èlit de la policia alemana irromp en l’avió alliberant les passatgeres i matant a tres de les quatre segrestadores. Al dia següent son mortes en les seves cel·les Andreas Baader, Jean Carl Raspe i Gudrüm Ensslin (militants de la RAF), tractant de ser presentades com a suïcidis per part de l’estat. Un any abans, al 1976, Ulrike Meinhof, havia estat assassinada pel mateix procediment a la presó, i al mes següent, novembre, passaria el mateix amb Ingrid Schubert, en una presó de Munich. Després d’aquest desenllaç, la RAF es veu obligada a executar Schleyer.

La resposta policial, que sempre ha comptat amb grans mitjans i carta blanca a la República Federal Alemanya, arriba a quotes de paroxisme, afectant a tota la societat. Als anys 77-79, qualsevol crítica de la repressió estatal era titllada de connivència amb el “terrorisme”.

FRONT ANTIIMPERIALISTA

L’activitat armada es reprèn el 1979, i al maig de 1982 la RAF publica el document “Guerrilla, resistència i front antiimperialista”, on es fa la proposta estratègica de creació d’un front antiimperialista.

Segons el seu anàlisi d’aleshores, la contradicció fonamental és la que enfronta a l’imperialisme per una banda i als moviments d’alliberament, els joves estats nacionals i els estats socialistes per altra banda.

Entenen que a les metròpolis no s’hi produeix cap condició revolucionària, però també entenen que en aquesta lluita mundial no pot existir cap perspectiva de destrucció del sistema imperialista mentre la perspectiva de destrucció no hagi

estat oberta en el seu centre de poder. Per això creuen que els successos a Europa Occidental han arribat a ser la pedra angular de l'enfrontament mundial.

Aquest anàlisi a la pràctica es tradueix en un intent de coordinar les diverses guerrilles europees (principalment les Brigades Roges italianes, Acció Directa de França i la mateixa RAF) i en una línia d'atac contra la OTAN i la estratègia militar d'Estats Units.

REPRESSIÓ

“Qui lluita, en l'encert o en l'error, qui s'enamora del canvi social, i es considera revolucionària, ha de tenir el problema, el risc de la mort o la presó com una de les eventualitats. Però l'home és un ésser estrany. Hi ha gent que arrisca la vida per conduir un cotxe a 300km. Arriscar la vida per una bona causa, sembla més racional” Cita d'un Tupamaro

Des del seu naixement, com tot grup revolucionari que realment molesta a l'estat, la RAF pateix diversos tipus de repressió: des de la criminalització de la organització i el seu entorn a través dels mitjans de comunicació fins a la persecució i control policial i al càstig judicial de la presó.

“Els de la policia van fer al 1972 una mobilització de 150.000 persones, una mobilització total, amb la finalitat de capturar a la RAF, desencadenant, a través de la televisió, una recerca general; hi intervé fins el Canciller federal, es centralitza per aquesta fi tot el poder policial en la Oficina Criminal Federal... De manera que s'havia arribat a un punt en que totes les forces, en material i en personal, d'aquest estat, s'havien reunit per atacar a un grup de revolucionàries numèricament petit”. Ulrike Meinhof.

PRESES

L'existència de preses polítiques és consubstancial a la història de la RAF. Precisament, la seva aparició a la opinió pública es remunta a l'acció que va donar la llibertat al pres Andreas Baader al 1970. Des d'aleshores, successivament la plana major de la organització va sent detinguda i passa a cobrar un protagonisme inusitat en el seu enfrontament des de la presó amb la política d'aniquilament que l'Estat porta cap a elles. I la lluita a l'exterior també té una relació estreta amb la presó, ja que diverses accions (com l'ocupació de l'ambaixada alemana d'Estocolm o el segrest d'un avió juntament amb membres de la organització palestina FPLP) van encaminades a alliberar preses.

Al 1975, el procés de Stammhein contra les fundadores de la RAF suposa la posada en escena de tot un ventall de mesures jurídiques que aïllaven a les preses i les privaven de tota capacitat de defensa. La sentència les condemna a totes a cadena perpètua sota l'argument de fer responsable a cada militant de tots els delictes comesos pel grup.

Les detingudes de la RAF foren sotmeses a la tortura blanca: un concepte d'aïllament total desenvolupat per Alemanya Occidental i Estats Units i practicat en molts països del món. A l'Estat espanyol hi trobaríem cert paral·lelisme amb la creació del règim FIES (Fitxers Interns d'Especial Seguiment), creat durant el govern del PSOE als anys '80 i conegut popularment com "la presó dins la presó".

Aquestes condicions van portar les preses polítiques a dur a terme llargues jornades de vagues de fam, saldades amb la mort d'algunes preses.

L'inhumà dels anomenats "mòduls de la mort" i les protestes contra aquests, porten a l'Estat alemany a substituir-los pels mòduls "d'Alta Seguretat" on es manté la filosofia de l'aïllament.

CARTA D'UNA PRESA A LA GALERIA DE LA MORT (Ulrike Meinhof)

(El període de temps comprès entre el 16/6/1972 i el 9/2/1973).

La sensació de que a un li explota el cap, la sensació de que la boveda craniana hauria, pròpiament, de saltar, explotar com un globus.

La sensació de que a un se'l comprimeix i apreta en el cervell tota la medul·la espinal.

La sensació de que a un se li arruga el cap, com una fruita seca, per exemple.

La sensació d'estar contínuament, desapercebudament, sota una corrent, de ser teledirigit.

La sensació de que a un se li van traient a cops de bec les associacions.

La sensació de que a un se li pixa l'ànima del cos, com ja no pogués contenir més l'orina.

La sensació de que la cel·la es mou. Una es desperta, obre els ulls: la cel·la es mou. Després del migdia, quan el sol hi entra, es queda, de sobte, parada. No es pot apartar la sensació de que es mou.

No es podria explicar si es tremola de febre o de fred.

No es pot explicar perquè es tremola... Una es gela de fred.

Costa molta fatiga parlar, amb volum normal de veu, com si es tractés de parlar alt, quasi de cridar.

La sensació de que una es queda muda. Ja no es pot identificar el significat de les paraules, només endevinar.

L'ús de sons xiulants –s, ss, tz, sch- resulta absolutament insuportable.

Guàrdia, visita, pati, tot li sembla a una com si fos de cel·luloide.

Mals de cap.

Flaixos.

No hi ha manera de controlar la construcció de l'oració, la gramàtica, la sintaxis.

Escrivint: dos fulles... i al acabar la segona línia no hi ha manera de recordar-se del començament de la primera.

La sensació de cremar-se per dins fins el moll de l'os.

La sensació de que si una es posés a dir el què passa, si una fos deixada lliure, seria com fer bullir aigua a la cara de l'altre, quelcom així com aigua potable bullint, que l'escalfa, la mutila a una durant tota la vida.

Una agressivitat ferotge, per la que no hi ha cap vàlvula. Això és el pitjor. Consciència clara de que no es té cap possibilitat de sobreviure. Fracàs total el comunicar això.

Les visites no deixen cap petjada. Una mitja hora més tard sols s'està en condicions de reconstruir mecànicament el si la visita ha estat avui o fa una setmana.

Banyar-se una vegada per setmana, al contrari, significa descongelar-se per un moment, reposar, la qual cosa dura un parell d'hores.

La sensació de que temps i espai s'encapsen l'un en l'altre.

La sensació de trobar-se en una sala plena de miralls deformadors.

Trontollar.

I després, una eufòria horrible de que una escolta quelcom... sobre la diferència acústica del dia i la nit.

La sensació de que el temps transcorre, el cervell torna a estirar-se, la medul·la torna a arregar-se de nou per setmanes.

La sensació d'haver estat escorxada.

En una carta des de la presó d'Ulrike Meinhof a Hanna Krabbe podem veure com la fortalesa moral, la consciència de la lluita i les seves conseqüències, pot afrontar la repressió i l'aïllament sense caure en el penediment i la rendició:

“L'internacionalisme en el que tu lluites, en el que tu estàs, en relació amb la RAF, no és tampoc el propi de les organitzacions internacionals, interestatals,

del tipus de la ONU o de lo de Ginebra; és la Internacional dels moviments d'alliberament que estan en guerra contra l'imperialisme, en el Tercer Món i en les metròpolis.

La guerra. Guerra és el tot. En això tu no hi trobes cap orientació si parteixes de rumors o coses així, sinó sols mitjançant l'estudi dels fets i de la seva connexió amb la lluita de classes.

Si tu no ets capaç, en l'aïllament, de fatigar-te per posar-te a l'hora amb la realitat, si no ets capaç, en aquesta situació, de portar-la fins al seu concepte, materialista, concebent-la en relació amb la lluita -lluita de classes=guerra-aleshores et passarà això: empalideixes, et retires, et poses malalta, és a dir, que entres en una relació patològica amb la realitat... És la traïció que es fa a la realitat, davant la realitat de la tortura, de la fatiga; és una capitulació que es sotmet a una realitat que demana resistència... del contrari, no és més que un vocable”.

Les reivindicacions de les preses de la RAF, que en un primer moment giraven entorn a la igualtat de condicions respecte a les preses socials, van passar, a partir de 1977, a situar al centre de la seva reivindicació l'agrupament de totes elles en condicions de relació, comunicació i treball normals.

La importància de les preses de la RAF en el conflicte contra l'estat també es veu en el moviment de protesta que es crea davant les condicions inhumanes en que han de viure les preses. Precisament aquesta indignació pel tracte rebut a les presons alemanes fa que molta gent dels moviments d'esquerres s'acostin a la RAF.

Per exemple hi ha el cas de Stefan Wisniewski. Amb 20 anys, al 1972, formava part del moviment okupa i va treballar temes de solidaritat amb les preses de la guerrilla urbana i amb joves marginalitzades.

Per ell, el treball amb les preses polítiques, que estaven en unes condicions infrahumanes i que ningú denunciava, fou el que el va catapultar cap a la lluita armada. Sobretot després de la mort d'una d'elles en una vaga de fam per defensar els seus drets.

Però la política repressiva no només es centra en les preses, va més enllà, afectant aquelles persones que visiten i escriuen a les preses, a familiars i a les advocades.

CONTROL POLICIAL I CRIMINALITZACIÓ

Si en un primer moment la RAF veia en la guerrilla urbana l'avantatge de l'anonimat dins la gran ciutat, de seguida veiem com el gran dispositiu policial desplegat per l'estat converteix aquesta ciutat en una mena de ratonera on és cada cop més complicada l'activitat clandestina.

Peio Aierbe, en el seu llibre "Lucha armada en Europa" comenta irònicament que *"fou en aquest país (Alemanya) on la policia va estrenar un ofici més: enganxadora de cartells. Van col·locar desenes de milers de cartells en les parets de tota Alemanya, en els que s'oferia una recompensa de tres milions de pessetes per informació de les persones que hi apareixien"*.

Les "lleis especials" son un clar exemple de com l'estat ha d'adequar la repressió, augmentant-ne el seu nivell en tots els àmbits, per fer front a l'amenaça de la guerrilla urbana.

"El paràgraf 129 es va inventar sota Bismarck per poder obtenir les lleis contra els socialistes. I quasi cent anys després els socialdemòcrates en el govern les van ampliar amb el 129a per lluitar contra l'anomenat "terrorisme".

Registres dels domicilis, detencions, controls de carretera, punxades de telèfons, control de les dades personals, incautació de llibres i revistes... tot això sense haver de presentar ni una sospita concreta i justificada.

Per les persones detingudes la llei especial significa: aïllament, presó de màxima seguretat, cel·les sense finestres; significa també el control de les visites de l'advocat, de les seves cartes, llibres, revistes, diaris i visites que s'efectuen darrera d'un vidre de separació i vigilades doblement per un funcionari de presó i per un membre de la Seguretat de l'Estat que té la possibilitat d'interrompre i suspendre la visita en cas d'expressions inadequades per part dels visitants o de l'acusat.

La persona que sigui perseguida per la Seguretat de l'Estat a causa del paràgraf 129a gairebé no té drets i els pocs que li queden els hi poden treure; per exemple s'impedeix totalment el contacte amb el món exterior. L'oposició política militant i tots aquells qui són acusats d'això, no són persones sinó objectes d'una política de seguretat determinada que es justifica amb l'argument de la seguretat ciutadana, per tal de poder fer el que els doni la gana.

La nova imatge de l'enemic s'anomenava ara terrorisme, i terrorisme és sempre allò que atempta a la seguretat de l'Estat". Declaració d'Ingrid Strobl (presonera política alemana).

Totes aquestes mesures repressives van acompanyades d'una complexa campanya mediàtica de desprestigi i criminalització de la RAF i del seu entorn. Es pretén silenciar la seva veu (els seus escrits son prohibits) i presentar-los com una "banda criminal". La seva intenció és que la societat condemni automàticament la seva activitat sense tenir coneixement del perquè de la mateixa.

"Com ha dit Sartre, el crim està en que se'ns vulgui tractar com a criminals; si bé nosaltres, naturalment, no tenim més remei que trobar això correcte, doncs la política revolucionària i no sols la revolucionària, sinó inclús tot intent d'oposició de signe democràtic i social ha de ser necessàriament criminalitzat en aquest Estat i està, de fet, criminalitzat, i nosaltres no tenim cap problema amb la forma

de resistència que la Justícia de classe anomena criminalitat comuna". (Declaració de les preses de la RAF, gener 1976).

ABANDONAMENT DE LA LLUITA ARMADA

Entre els dies 22 i 23 d'abril de 1998, la RAF emet un comunicat titulat "La Guerrilla urbana ja és història" on presenta la seva dissolució com a grup armat.

Defineix la seva actuació durant aquests vint-i-vuit anys com a un "*intent revolucionari d'una minoria -en contra de la tendència d'aquesta societat- de participar en la subversió de les condicions capitalistes*". I estan contentes d'haver format part d'aquest intent, és més, continuen creient en aquest intent, en la revolta, com a una necessitat i com a quelcom legítim, però analitzen que per aquest camí ja no podien avançar.

Apunten que la RAF va sorgir de l'esperança d'alliberament: "*La lluita armada era en moltes parts del món l'esperança per aconseguir l'alliberament*" i que es va convertir en la rebel·lió per aconseguir una realitat social i cultural diferent, en confrontació amb el poder, amb un estat que després de l'alliberament del feixisme nazi no havia trencat amb el seu passat nacionalsocialista.

Fent especial esment al període de màxima confrontació amb l'estat (1975-1977) es critica el procés de "ruptura amb la societat" derivat de la repressió mediàtico-policia i de certes maneres d'actuar del grup (exemplificant-ho amb el segrest d'un avió civil).

Després del què analitza com una "gran derrota", també es critica l'estratègia del Front antiimperialista impulsada als anys '80 ("*La perspectiva socialrevolucionària va desaparèixer de la teoria i de la pràctica de la RAF. La conseqüència fou que el front antiimperialista es va orientar exclusivament cap a una línia antiimperialista. Ja no es podia identificar la RAF per la qüestió social. Un error fonamental*"). I analitza el gran contrast entre la disposició de les militants de la RAF a donar-ho tot en l'enfrontament i la falta de resolució a l'hora de buscar noves idees pel procés d'alliberament.

Finalment, veu en l'intent de donar-li un nou sentit a la RAF als '90 com un propòsit poc realista.

En línies generals veu com un error estratègic no construir, juntament amb la organització il·legal, armada, una organització político-social.

Però a part de la crítica en la estratègia també sap trobar la part positiva del projecte: "*la RAF no ha pogut mostrar un camí per l'alliberació. Però en aquestes dues dècades hem contribuït a que avui en dia existeixi la idea d'alliberació*".

Finalment, després de recordar a "*totes les persones que han mort en tot el món en la lluita contra la dominació i per l'alliberació*" i especialment als camarades del Front Popular per l'Alliberament de Palestina i per les militants de la RAF, el comunicat acaba amb la cita: "*La revolució diu: he sigut sóc i seré*".

ALTRES GRUPS ARMATS

Cal tenir present que a part de la RAF, durant els anys '70 van néixer d'altres grups armats vinculats a l'esquerra revolucionària:

Moviment 2 de Juny:

És el primer grup que reivindica accions violentes. Sorgeix a principis dels anys '70.

Més que una organització estructurada era una etiqueta política utilitzada en les accions armades, per sectors molt variats. Accions dirigides fundamentalment contra les tropes ianquis, els capitalistes, jutges i polítics de dretes. No tenen una estratègia de lluita pel poder, les seves accions busquen castigar als enemics de classe, donar major dimensió a algunes lluites o alliberar companyes preses.

El 1980, després d'un judici que es va prolongar al llarg de dos anys, son condemnats a penes de fins a 15 anys de presó sis membres del Moviment. Aquest mateix any, el Moviment 2 de Juny s'autodisol i es fusiona amb la RAF.

Cèl·lules Revolucionàries:

Es definien anticapitalistes, antipatriarcals, antiestatals i internacionalistes. Utilitzant categories marxistes per a l'anàlisi de la societat tindran en l'autogestió un element de constant reflexió.

Col·laboren activament amb les accions armades dels grups guerrillers palestins a Europa i mantenen la preocupació constant d'orientar les seves accions armades en aquells objectius que centren l'activitat dels sectors radicals en els moviments de masses. Lo habitual és atacar objectius i instal·lacions sense causar danys personals. Però hi ha excepcions, com l'atac contra el ministre d'economia i transport, Herberty Karr, enmarcat en la lluita contra les centrals nuclears, en el qual li van disparar un tret al genoll.

Es diferencien de la RAF, entre altres, per intentar evitar la professionalització d'aquelles que participen en la lluita armada, reivindicant un funcionament amb major autonomia entre els grups que les componen.

Rote Zora:

Aquest grup estava compost per militants feministes i antipatriarcals. Compartien ideologia, objectius, tipus d'estructura organitzativa i mètodes amb les Cèl·lules Revolucionàries.

Va efectuar el seu primer atac amb explosius d'alta potència el 1974 contra la Cort Federal i Constitucional a Karlsruhe, després de que haguéssin anulat la reforma de la llei d'abortament.

Rote Zora ataca principalment institucions i companyies patriarcals i persones representatives que construeixen una societat masculina i sexista, la qual oprimeix i explota universalment a les dones.

La campanya d'atacs més exitosa fou la col·locació de bombes en onze dependències de Adler Corporation, una de les companyies alemanes més grans de roba manufacturada produïda per dones infraremunerades de fàbriques de Corea del sud i Sri Lanka. Van causar danys superiors als 35 milions de marcs i van donar a conèixer la vida miserable d'aquestes dones i de les seves condicions de treball als seus centres de producció.

A partir d'aquí van reafirmar el sabotatge com a estratègia correcta.

Al 1987, quan Rote Zora i un grup paral·lel anomenat Amazones van cremar 10 centres comercials d'Adler, causant milions de dòlars en danys, Adler es va veure forçat a satisfer les demandes de les treballadores.

Tots aquests grups armats es van dissoldre abans que la RAF.

CONCLUSIONS

“Si l'enemic ens anomena terroristes, és que anem pel bon camí”. Hebe de Bonafinni (Presidenta de l'Associació Madres de Plaza de Mayo).

Vivim en una societat impregnada de manipulació i hipocresia. Els valors de l'individualisme i la competitivitat guanyen terreny a l'hora de guiar els sentiments de la població. La violència, inherent a l'espècie humana com a mètode per a resoldre conflictes, ha arribat a uns nivells de monopoli per part dels estats molt elevats. I aquella violència que s'escapa del seu monopoli, la de les classes més desplaçades i marginades de les riqueses del capitalisme, a través dels seus valors, cada cop s'allunya més de la via revolucionària, cada cop s'allunya més de buscar sortides col·lectives a la desigualtat social, donant lloc a l'anomenada “violència de bandes” o a la violència exercida sota l'ombra de l'extrema dreta.

Enmig d'aquest panorama és admirable el comportament conseqüent d'aquelles organitzacions revolucionàries que continuen apostant per una ruptura amb el sistema, que continuen oferint alternatives socials, i que continuen tenint ben present que s'hauran d'utilitzar tots els mitjans necessaris per aconseguir la victòria. Una victòria que es veu tan llunyana com necessària per aturar la barbàrie de l'imperialisme.

La RAF va ser un exemple de com utilitzar la violència seguint uns valors de solidaritat de classe, amb uns principis, amb uns objectius orientats a trencar l'alineació del capitalisme i a construir una via socialista allunyada de l'ortodòxia i del burocratisme que s'havia apoderat de les democràcies populars europees.

A nivell organitzatiu i ideològic va suposar una ruptura amb les organitzacions tradicionals. El canvi cultural de la societat, amb l'arribada de la 'societat de consum', va desplaçar el marc de lluita del lloc de treball. A més, l'estancament de les revolucions al bloc soviètic va fer necessari tenir nous referents ideològics. En aquest aspecte cobra una importància vital la Revolució Cultural Proletària de Xina, que influencia notablement tot el moviment entorn el maig de 1968 i desperta els ideals revolucionaris que s'havien anat perdent davant el reformisme i la burocràcia, sobretot en les joves, que passen a tenir un paper principal en aquests nous moviments.

Finalment, la opció de la lluita armada, acabarà de donar l'empenta que es necessitava per no caure en l'assimilació pel mateix sistema. Donant coherència al projecte i creant uns llaços de compromís entre la seva militància que farà situar-los en l'avantguarda del moviment d'esquerres extraparlamentari.

Segurament haurà comès errors tàctics, potser inevitables, però sempre s'haurà servit de la raó de la força i de la força de la raó.

AMOR REVOLUCIONARI

Diuen que el motor de la història és la lluita de classes. Avui, a les portes del segle XXI, dins la metròpoli europea, on impera el pensament únic, encara hi ha gent que lluita. Conseqüentment, està canviant la història.

Dins d'aquesta lluita s'hi emmarca tota una sèrie d'actes encaminats a desenvolupar una revolució política per a canviar l'ordre social establert. Uns actes on son utilitzades un ampli ventall d'armes, des de les paraules a les pistoles.

A l'Estat espanyol del 2003, les paraules revolucionàries es veuen reprimides per un ampli aparell polític-mediàtic.

En un article sota el títol "Recuperar les paraules" la historiadora Alizia Stürtze adverteix que el capitalisme està provocant una inversió del sentit radical dels termes relacionats amb l'alliberament real individual i social de l'ésser humà, i ens insta a recuperar per a la lluita conceptes tan bells com els de pau, justícia, violència revolucionària, democràcia i llibertat.

Aquesta inversió la trobem quan s'entén com a *pau* el manteniment de l'ordre social establert; *justícia* com la legislació imposada per a mantenir l'ordre social establert; a la *violència revolucionària* se li ha cercat un sinònim per negativitzar-la anomenat terrorisme, passant a ser la principal amenaça de l'ordre social establert; la famosa *democràcia* s'ha convertit en el nou sistema polític on només s'hi pot participar seguint l'ordre social establert; i finalment s'han assentat els límits de la *llibertat*, la que no permet anar més enllà d'aquest ordre social establert.

I l'actual ordre social consisteix en mantenir l'explotació de l'ésser humà per l'ésser humà, emmarcat dins d'un estat burgès, on el treball de molts enriqueix a uns pocs.

La classe política hegemònica està estretament lligada als representants del gran capital, tots ells defensats per qui aplica les lleis i legitimats pels grans mitjans de comunicació.

Efectivament, els lluitadors que avui pretenen canviar aquest ordre social dins de les seves possibilitats, han d'anar desenvolupant una violència revolucionària que assenti les bases d'una nova democràcia. On la justícia es basi en la igualtat social. Sols aleshores es podrà viure en pau i s'obriran els límits de la llibertat.

Aquelles persones que estan desenvolupant la violència revolucionària, mantenint la paraula i agafant la pistola, són un puntal bàsic de la lluita, ja que si és evident que ara com ara és inviable una derrota militar de l'Estat, també és evident que és imprescindible mantenir un front armat obert. Per no perdre una experiència de lluita imprescindible, que durà a la victòria quan el context social ho permeti.

Lenin ja advertia que "la substitució de l'estat burgès per l'estat proletari, és impossible sense una revolució violenta".

És per això, i per molt més, que cal mantenir viva la memòria i el present d'aquesta gent que lluita des de la clandestinitat. Vivint amagats, en moviment, vivint la tortura, l'acció; vivint la criminalització, transformant; vivint la presó, la llibertat; vivint la mort, que no deixa de ser la vida.

Són aquelles persones que han rebutjat gaudir de l'Estat del benestar. Han trobat un sentit a la seva vida, sabent que pot acabar en una mort avançada no desitjada.

Una vida en la clandestinitat dins una metròpoli europea del segle XXI és més que una aventura activista passatgera.

Adquireixen una responsabilitat i un compromís que converteix la lluita en diària. La coherència amb els seus ideals polítics els ha portat a optar per agafar les armes en un combat desigual contra les mil cares del terrorisme d'Estat. Superant la moral interioritzada que condemna la violència dels explotats contra els explotadors.

Per això, son perseguits, empresonats; son criminalitzades, torturades. També son assassinades.

Actualment s'ha arribat a un context de control social gairebé total, on les persones son identificades al néixer, per seguir els estudis, per ocupar un lloc de treball, per adquirir un habitatge, un automòbil, per desplaçar-se fora de la Comunitat Europea... a part de l'obligació de dur sempre a sobre la identificació oficial de l'Estat que en qualsevol moment pot ésser requerida pels guardians d'aquest.

I per si no n'hi hagués prou amb les mesures convencionals, també ens trobem amb un ampli servei d'espionatge, que tot i mantenir aspectes innats del "garrulisme" espanyol, utilitza un ampli ventall de mecanismes, legals i il·legals, per controlar tot moviment que pugui tenir contactes amb el món clandestí.

Està clar que davant d'aquest panorama la durada de la vida clandestina no pot ésser de molts anys. No tarda en arribar la presó o a la tomba. Suposant el conviure amb el neguit constant de l'aparició "dels que truquen de matinada".

Admiració és el què se sent davant una gent que dins l'expressió de Bertold Brecht són imprescindibles, mantenint vives les idees que molts bocamolls podreixen. I no es tracta d'una fe cega en tota lluita armada, ni d'una simple apologia del terrorisme. És un sentiment de respecte, comprensió i complicitat per tots aquests clandestins i clandestines que tanquen la seva vida per obrir la dels altres, efectuant la màxima expressió de solidaritat. És un sentiment entenedor per a totes les que ens creiem la lluita anticapitalista d'alliberament nacional i social. Sabem què suposa assumir-la fins les últimes conseqüències. És amor revolucionari.

"Deixeu-me dir-vos, tot i el risc de semblar ridícul, que el veritable revolucionari està guiat pels més alts sentiments d'amor. És impossible concebre a un revolucionari autèntic desprovist d'aquesta qualitat. [...] Ha de conjugar un esperit apassionat amb una freda intel·ligència i prendre decisions doloroses sense contraure ni tan sols un dels seus múscles. [...] En aquestes condicions s'ha de tenir una gran dosis d'humanitat, una gran dosis de sentit de la justícia i de veritat per a no caure en extrems dogmàtics, en escolasticismes freds, en aïllament de les masses. Tots els dies s'ha de lluitar perquè aquest amor a la humanitat vivent es transformi en fets concrets, en actes que serveixin d'exemple". (Ernesto 'Che' Guevara).

Article publicat a 'L'esquerda', publicació del Centre Social Okupat 'Na Bastardes' de Manresa.

BIBLIOGRAFIA

- Aierbe, Peio. *Lucha armada en Europa*. Ed. Gakoa. Donosti, 1989.
- Böll, Heinrich. *El honor perdido de Katharina Blum*. Ed. Mondadori. Barcelona.
- Meinhof, Ulrike. *Carta de una presa en la galería de la muerte y últimos escritos*. Ed. Icaria. Barcelona, 1978
- RAF. *El moderno estado capitalista y la estrategia de la lucha armada*. Ed. Icaria. Barcelona, 1981
- VVAA. *Capital monopolista y sociedad autoritaria. La involución autoritaria en la R.F.A.* Ed. Fontanella. Barcelona, 1973.
- VVAA. *L'altra cara d'Europa: Més de 100.000 presoners polítics (I part)*. Col·lecció L'Habana. Barcelona, 1989.
- Wisniewski, Stefan. *Fuimos tan terriblemente consecuentes...* Ed. Virus. Barcelona, 2002